Ч. 148. Чернівцї, недїля дня 7. (19.) липня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ
щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)
Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Зміна системи.

II.

Очивидно, що розвиток рускої народности, рускої ідеї — се смерть для москвофільства. Заведенє фонетичної правописи (чого Русини-народовцї від шістьдесятих років домагали ся від правительства для охорони рускої мови й лїтерарури від московщеня) було ударом в серце москвофільства. Проголошенє проґрами, збори Народної Ради в 1890 р. їх приголомшили, однак москвофіли скоро очуняли після сего погрому. Вони зуміли найти дорогу до проводиря народовцїв п. Романчука через давного его протектора Б. А. Дїдицкого. За его впливом починає ся зворот в полїтицї п. Романчука в напрямі москвофільского табору. Спершу на осїнній сесиї 1892 р. в соймі заявляє він, що его т. зв. проґрама була лише „ще одна проба“, відтак в статях „По соймѣ“ в „Дѣлѣ“ доказує, що „богато справ практичних (!) мають народовцї з москвофілами спільні“ (?!), на зборах „Народної Ради“ (27/12 1892), висловлює, що „є між москвофілами люди, з котрими можна іти разом в акциї полїтичній“, відтак в Бібрцї і Долинї проголошує т. зв. принципіяльну полїтику і придбаня осягнені в тім часї називає „дрібними і хвилевими користями“ (школи рускі вправ, ґімназия, катедра істориї, Днїстер, друк книжок шкільних для товариства ім. Шевченка і т. ин.). Опісля-ж в мартї 1893 скликує вже „консолїдацийні збори“ для єднаня не тільки з такими людьми як др. Денис Кулачковский, що дуже хитро відсилають порішенє що-до нашої національности до етноґрафії й науки, але запрошує яко „мужа довірія“ навіть редактора „Ґалїчанїна“ Маркова, а по виборах соймових в осени 1895 аранжує з'їзд москвофільско-народовский і депутацию до Відня і тут вкупі з відомим з ячної пригоди дописувателем „Ґалїчанїна“ Щавиньским устроює „довірочні збори“ (14/12 1895) в салї Hotel Union.

Чи єднаючи ся з Королями, Добрянскими, Марковами, Щавинскими і т. п. остав п. Романчук вірний традициям народовским і принципам свободи та прав народу?! Нехай на се відповість „Дѣло“, котре недавно поміж моральні шкоди „реальної полїтики“ зачисляє „скомпромѣтоване народовцѣвъ черезъ покиненє ихъ принциповъ свободы и правъ народу“! — отже хто скомпромітував? Чи се традиция народовска, чи се принципи свободи і прав народу — єднати ся з москвофільскими аґентами?!

П. Романчук станув в суперечности з народовскими традициями, бо коли він яко голова „Народної Ради“ проголошував в горі наведені крутарства полїтичні на зборах „Народної Ради“, на вічах посольских і в „Дѣлѣ“, а заступник его др. К. Левицкий, яко справоздавець „народної проґрами“ на „Народній Радї“ голосив, що „ріжниця народовцїв і москвофілів лежить в основах принципіяльних, які нїколи разом не зійдуть ся.“

З сего виходить зовсїм ясно і недвозначно, що п. Романчук звів нашу полїтичну акцию знов на манївцї, що вступив знов на дорогу полїтичної блуканини і запряг частину Русинів-народовцїв у москвофільскі шори. Се виявило ся і в акциї виборчій до сойму 1895 і до ради міста Львова, де голова „независимого комітету“ п. Нагірний зробив спільну акцию з Добрянскими, Павенцкими, Марковами і т. д. Се мабуть також не є традиция народовска!

Окрім наведених полїтичних проявів п. Романчука, причиняли ся ще й иньші події, на перший погляд нїби дрібні, до затемненя нашої справи, а орґани правительственні, і так не дуже тямучі в нашій справі, ще більше баламутили ся і не могли зрозуміти поступованя Русинів. Від трех десятків лїт домагали ся Русини-народовцї заведеня фонетичної правописи в школах і рускім урядованю. В 1890 р. вступила ся справа на певну дорогу, коли товариство ім. Шевченка внесло знов поданє

---

33)

ЦАРІВНА.

Оповіданє

Ольги Кобилянської.

—

(Дальше).

Я сказала, хто.

„Ваш свояк?“ спитав недовірчиво і его очи блиснули. „Він пристойний: але-ж бо він чорнявий!“

„Він справдї чорнявий, чи в тім що дивного?“

Він спаленїв і нїби погрузив ся в огляданю сего лиця.

„Я шукав фамілїйних черт“ оправдував ся півголосом. „Менї здавало ся, що він як ваш брат мусїв би бути русявий.“ Опісля запер нетерпеливим рухом альбум, і обглянувшись ще раз по комнатї, окинувши оком всї дрібні образки і фотоґрафії на стїнї, ухопив за капелюх.

„Не хочу вам забирати більше часу,“ сказав, „тим більше, що мусите також іти в місто. Дощ устає. Я верну ся сейчас і заступлю вас при матери.“

Попращав ся і вийшов.

Я слїдила за ним очима так довго, доки не зник з виду.

„Що я люблю, люблю вже на віки!“ повтаряв раз по раз якийсь голос в менї. І я була о тім переконана. Він остане ся своїй любови вірний...

Але яка она буде? Яка царівна?

Певно Нїмкиня. Але нї. Він казав раз, що ему славяньскі жінки лїпше подобають ся...

*

Послїдний тиждень его побуту минав страшно скоро. Він став якийсь нервовий, неспокійний. Майже що-дня говорив о своїм від'їздї, або: „тепер маю перед собою ще пять днїв“; опісля знов: „тепер лиш три“ а врештї сказав: „маю ще лиш завтра.“

День перед тим „завтром“ сидїли ми обоє в городї, недалеко веранди, і він помагав менї вибирати і завивати насїнє з ріжних цьвітів. Був мовчаливий, а я старала ся его розвеселити, хоть і сама не була в надто яснім настрою.

„Коли будете мати щось з ваших праць друкованого, то пришлете менї се самі — правда?“ обізвавсь врештї.

„Пришлю.“

„А коли заручитесь, то напишете менї се також самі, добре?“

Я не бачила его лиця при тих словах, а що жартував звичайно в спокійнім тонї, так я взяла сї слова за жарт і відповіла так само спокійно.

„Добре.“

Він помовчав, а через хвилину сказав:

„Тодї пришлю вам прегарну велику мушлю, котрої шум буде вам пригадувати море.“

„І вас.“

„Мене не потребує вам пригадувати, коли будете вже судженою“, сказав півголосом.

„Однак я хочу.“

„Коли-б я знав, що она пригадувала би вам мене тодї, то розбив би еї поперед всего.“

Я розсьміяла ся тихим сьміхом.

„То значить, що я би еї в такім випадку не дістала. Ну, нехай буде й так, але тодї забуду на вас цїлком, цїлком.“

„Забудьте!“ сказав з якоюсь гордою, однак заразом і гіркою веселостию. „Я не пригадаю ся вам певно нїчим. Від матери не довідаєтесь про мене нїчого, бо я попросив би еї не згадувати вам про мене. З знакомими не переписую ся. Часописи не будуть про мене згадувати, бо я анї полїтик анї лїтерат. Взагалї я не тїшу ся нїякою „славою“ і залежало менї завсїгди на тім дуже мало, щоби здобути собі „імя“ і розголос. Я старав ся лиш о те, щоби бути щирим дорадником і помічником тим, що звертали ся з довірєм до мене, і бути характерним і гідним сином своєї країни. На чім иньшім залежало і залежить менї дуже мало, і тому належу до тих, про котрих не „чути“ дуже богато. Вам прийде ся навіть дуже легко забути на мене.“

„Так само, як і вам на „товаришку“, відказала я, (нїби хотїла его в жартї уколоти) „з котрою аристократ по души заприязнив ся на шість недїль. Але там на мори, на тім широкім прегарнім, голубім мори, на днї котрого бачить ся знов другий, прекрасний богатий сьвіт, там забуде він еї цїлком.“

Саме в тїй хвилї звернув ся він до фіртки,

до властий правительственних о наконечне полагоджене сеї справи. Рішене її всім добре відоме. Правопись заведено в школах, а також з урядів стали відписувати Русинам письмом руским і фонетичною правописю. Очивидно, що москвофіли розвели страшну аґітацию проти того. Обовязком Русинів-народовців було, стояти консеквентно при своїм. Тимчасом коли правительство вволило довголїтному домаганю Русинів-народовців, деякі з них підписували протести проти заведеня фонетичної правописи, п. Романчук, перенявши видавництво „Батьківщини“ з 1893 р. від п. К. Паньківского (видаваної фонетичною правописю), почав її видавати етимольоґією. Те саме зробили редактори „Дѣла“ з Зеркалом, видаваним К. Паньківским фонетичною правописю, а відтак его зовсїм запропастили. Се ввело між руский загал баламутство, що було лише водою на млин кацапский. Коли з урядів що раз частїйше почали до руских сторін писати рускою мовою, руский загал обаламучений кацапскою аґітациєю почав звертати урядові друки рускі і домагати ся замісць тих друків латиньских або польских. Так н. пр. намістництво видало інструкцию для урядів метрикальних до виготовлюваня статистичних витягів з книг метрикальних також рускою мовою і порозсилало руским деканатам. Тимчасом рускі сьвященики почали звертати намісництву сю інструкцию і домагали ся присилки інструкциї в латиньскім або польскім язицї, додаючи від себе всякі коментарі (очивидно відносили ся до намістництва в своїх поданях по польски). Так між иньшими н. пр. з Самбірского звернено 14, з Скалатского 20, з Тернопільского 4, з Бережаньского 3 інструкциї, а декан Комарняньский писав, що інструкция написана chińskim językiem dla narodów mongolskich. Отже супроти такого поступованя орґани правительственні справдї чудують ся і не знають, чого іменно Русини хотять. Якже-ж можна при таких обставинах сподївати ся, щоби який небудь староста або комісар поступав зовсїм відповідно, коли самі Русини ще не знають, чого вони хотять. Може на се скаже нам хто, що се роблять кацапи — однак ми маємо богато доказів, що й чимало народовців так само поступає „з опозициї проти правительства і Поляків“, бо сї народовцї скацапіли. Досить навести таку подїю, що о. Городецкий запитаний, чи предплачує „Зорю“, відповів, що не предплачує такого „свиньства“! Єсть се отже сумне непошановане свого письменьства, своєї мови самими Русинами. Наведемо на се окрім давнїйших доказів подаваних в „Правдї“ нові докази, подані недавно в „Буковинї“ в ч. 135.

Руский парох самбірский, о. Лев Щавіньский, завзятий москвофіл, котрий має симпатию у Поляків, бо вміє їм під лад іти, потвердив одно сьвідоцтво убожества так: „Potwierdza się z urzędu gr. kat. Sambor. 10. kwietnia 1896. Ks. Leon Szczawiński, proboszcz“. — Ks. Leon очивидно забув уже своє походжене руске.

Руска „Народна Торговля в Самборі“ запізвала перед суд Русина поданєм польским, презентованим в міско-делеґованім судї пов. в Самборі 9-го мая 1896 до ч. 8605. Рубрум сего поданя таке: Narodna Torhowla na ręce p. Albiny Knihinickiej c-a ks. Janowi Leontonowiczowi pto 17 ztr. 72 ct. Треба-ж знати, що директоркою самбірскої філїї є Русинка п. Книгиницка. А хоч би она й не була Русинка, то обовязком директорки рускої Торговлї є писати по руски. Але в нас і в Народнїй Торговлї маловажене рускої мови можливе...

Руский сьвященик в Смільнїй, Антін Венгринович, завзятий москвофіл, виставив на сьміх руску мову таким поданєм: „Урядъ парохіяльный въ Смольной оскаржає Григорія Щѣгура и Игнатія Дренья o Erpressung“ (sic!). В самбірскій прокураториї державній сьміяли ся Поляки з такого знаня мови у руского сьвященика.

Якже мають нас шанувати сусїди і чужинцї, коли інтелїґентні Русини не знають і не шанують своєї мови? А таких фактів, як отсї три, надіслані нам з Самбора, назбирав би на Руси безлїч! Оттаку безхарактерність ми мусимо виказувати без пощади!

Нагадаємо дальше, як Русини відносять ся до заснованя руских шкіл. Всїм ще добре в тямцї аґітация розведена з кацапскої сторони проти рускої ґімназиї в Перемишлї і Коломиї. Однак на се може хто замітити, що лише кацапи аґітували. А чи-ж маловажене тих придбань культурних з окликом „марна паралєлька“ не є те саме, що роблять кацапи?! Та чи справдї Русини-народовцї так дбають про сї новоосновані школи рускі?! Про се найлїпше сьвідчить слаба фреквенция в них. Аж сум збирає, коли зайдеш н. пр. до рускої дївочої школи взірцевої у Львові і в кождій майже клясї побачиш ледво конечно приписане число дїтий! А тимчасом деякі Русини, що величають ся патріотами, навіть независимими, посилають свої дїти до польских конвіктів або шкіл. Так н. пр. між иньшими сего року один професор львівскої семинариї учит. посилав свою дочку до конвікту п. Недзялковскої, один професор рускої ґімназиї до конвікту п. Пог, другий до школи вірменьскої, один катехит женьскої школи посилав дочку до конвікту п. d'Endle і т. д.

Як відносить ся руска інтелїґенция і руска академична молодїж до рускої катедри істориї в львівскім унїверситетї, про се ми вже свого часу писали. Єсть се доказ, що анї руска інтелїґенция, анї руска молодїж академична не уміє оцїнити анї значіня і ваги рідної істориї і такої катедри для нашого культурного розвитку, анї такого професора як М. Грушевский!

Чи-ж супроти такого поступованя самих Русинів ми можемо сподївати ся повної і рішучої зміни системи правительственної супроти Русинів, чи можемо вимагати, щоби всї орґани правительственні ясно глядїли на відносини, добре розуміли руску справу і прикладали в своїм поступованю відповідні способи, не робили похибок, коли самим Русинам ся справа

крізь котру входила панї Марко з Оксаною, і не обертаючись до мене сказав зміненим, однак спокійним голосом: „Там не забуде він еї нїколи. Що він любить, любить вже на віки.“

На моїх устах завмер свавільний усьміх, а жартовливі слова не повертали більше на них. Я жалувала висказаних слів, відчула нагло глубокий жаль, а заразом стало менї так, немов би я потонула і тїлом і душею в цїле море цвитучих, своїм запахом упоюючих цьвітів...

*

Другого, т. є. послїдного дня, не бачила я его перед полуднем майже зовсїм. Ходив кудись працати ся до знакомих і відвідати у послїдне своїх кількох пациентів, що дістались ему припадком; а коли вернув, складав якісь книжки і річи. Споминав, що відїде в ночи. По обідї прийшла Оксана і ми пішли всї троє до міста. Она мала в книгарни замовити якісь ноти, а він якусь медициньску часопись.

Я ждала на обоїх на дворі і читала заголовки виставлених книжок. Незабавом вийшов і він і ми проходжували ся попри книгарню. Оксана барила ся довго.

Незадовго по тім рипнули двері від склепу. Ми звернули ся живо до них, думаючи, що се Оксана, однак се був хто иньший.

Се був Орядин. В менї застигла кров.

Він, розуміє ся, бачив і нас. Минаючи попри нас, палкий мов іскра, плохий, іронїчний, кинув на нас блискучими очима. Доктора змірив від голови до ніг, а мене поздоровив іронїчно, і як менї здавало ся, іно що не вимовив: „Отже висший чоловік найшов ся, ґратулюю вам!“

Побачивши его перед собою так несподївано, я спаленїла сильно; потому мов підтята зблїдла; а пересьвідчене, що доктор се бачить, мішало мене ще гірше. Доктор же бачив дїйсно. Вилявивши свої проникливі очи в мене, читав і відгадував з мого змішаного лиця все, а я, не вміючи панувати над виразом свого лиця, стояла перед ним немов виновниця, з спущеними віями...

„Хто се був?“ спитав мене.

„Орядин...“ відповіла я здавленим голосом.

„Орядин? то він?...“ І не питав більше нїчого.

Коли я на него пізнїйше глянула, видавав ся менї цїлком блїдим. Дивив ся кудись далеко вперед себе, так мов би я не находила ся коло него, і підкручуючи спокійним рухом вус, гриз спідну губу...

Хутко по тім вийшла і Оксана.

„Ви ждали на мене,“ щебетала она, „а менї показувано стілько нових нот! Там був і ваш Орядин, Наталко. Переглядав також ноти на скрипку і фортепян. Він не говорив з вами? Ха-ха!“ сьміяла ся, „дивив ся раз враз, як ви проходжували ся з доктором, а ви, докторе,“ звернулась до него „заінтересували того панка так, що питав книгарника, хто ви такий.“

„Мабуть довідав ся, хто я,“ відповів сей спокійно. „А може я й перешкодив ему побалакати з своєю... знакомою. Ну, нехай вже простить; сеї ночи відїду вже.“

„Сеї ночи, доктор? Нї, завтра рано!“ клікнула Оксана.

Я йшла мовчки між ним і нею і не отворила уст анї на слово. Від него віяло на мене знов немов холодом і я від холоду того неначе вяла. Що стало ся ему так нагло? Чому змінив ся знов на того гордого, неприступного чоловіка, що відпихав мене чимсь від себе, настроював такою своєю істотою — так само відпорно і гордо, настроював так до слїз!

„Сеї ночи, Оксано!“ відповів він, рівним спокійним голосом. „Коли раз конець настав всему, так по що відкладати его і мучити других і себе? Коли відїду нічним поїздом, мати переспить прощанє, і встане завтра сильнїйша. Служба буде мати меньше заходу, а панна Наталїя...“

„А товаришка обійме знов своє звичайне занятє, читанє часописий в голос,“ докінчила я зворушеним филюючим голосом.

Єго погляд промайнув по менї велично і стрітив ся з моїм. В мене було чоло грізно зморщене, а уста усьміхали ся нервовим болїсним усьміхом.

„А панна Наталїя“ говорив далї, мов би не чув моїх роздражнених слів, „стане її опять одинокою підпорою і заступить її мене. Так обіцяла менї і того держу ся.“

„Так обіцяла я“, повторила я вслїд за ним, а більше й не говорила.

Він звертав ся всїми своїми словами до

не є ясна, а деяким навіть просто осоружна?! Вимагаємо, щоби з боку правительства і Поляків не було баламутства, коли самі Русини каламутять і баламутять?!

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 18-го липня 1896.

З бук. кр. ради шкільної. На засіданю з дня 15-го с. м. висказано ґімназияльному директорови і міскому інспекторови Фавстманови похвалу за его енерґічну діяльність і признано надуч. в Михальчу Омелянови Константиновичеви і уч. в Садаґурі Берингардови Пйотровскому другий пятилітний додаток; окрім того полагоджено кілька справ меньшої ваги.

Руска ґімназия в Чернівцях. Від 15-го до 17-го с. м. відбували ся вступні іспити до першої кляси нашої ґімназиї. Зголосило ся 43 учеників, а з них зложило іспит 33. Коли зважимо, яку аґітацию завело волоске духовеньство против нашої ґімназиї (жаден православний сьвященик не записав сина до нашої ґімназиї, за то декотрі правосл. сьвященики „Русини“ записали своїх синів до німецкої ґімназиї), а ще й то возьмемо на увагу, що по феріях певно зголосить ся також значне число учеників до нашої ґімназиї, то результат сей можемо назвати дуже гарним. На кождий випадок на яких 50 учеників в першій клясї можемо на певно числити, бо звичайно богато батьків записує своїх синів в ґімназию аж по феріях.

Зложили вступний іспит сї ученики: Едвард Фердинанд Яворский з Чернівців, Іван Голодиньский з Неполоківців, Павло Ганкевич з Панівців, Володимир Рудницкий з Височки, Іван Турчинець з Вашківців, Теодор Городиньский з Неполоківців, Сергій лицар де Стрижка із Заставни,Вукол Копачук з Вовчинців, Ник. Семенюк з Малатинців, Петро Воронюк з Василева. Іван Жулиньский з Нової Жучки, Нестор Кисилевский з Вовківців, Кость Липецкий, Осип Никуляк, Ник. Снятинчук, Степан Окуневский і Петро Катаринюк — всї пять з Кіцмани; Іларий Петрів Стефюк з Хлївища, Василь Рахмістрюк з Чернівців, Дмитро і Андрій Бендаси з Вилавча, Петро Харабарович з Конятина, Омелян Піґуляк з Чернівців, Кость Роньґуш з Ґлїбоки, Роман Семіонович з Галичини, Петро Дарійчук з Добринівців, Мих. Мецкан з Річки, Кость Гаврилець з Роґізни, Іван Никоряк з Суховерхова, Іван Негрич з Кучурова Малого, Юрій Князький з Вашківців і Василь Туряньский із Стецеви. Православних між ними є 24 а униятів 9, між тими 5 синів гр. кат. сьвящеників.

Ті ученики, що тепер перед феріями зложили іспит, то в більшій части дїти селяньскі з Буковини; однак кількох і то синів гр. кат. сьвящеників, є з Галичини. Певна річ, що тим Русинам з Галичини, котрі жиють близше Чернівців, вигідно посилати туди синів до школи і ми маємо надію, що по феріях з Галичини дістанемо ще кількох учеників, а з Буковини хоч кільканайцять. Так тих родичий, що думають записати своїх синів по феріях до нашої ґімназиї, ми звертаємо увагу на се, що при вступнім іспиті до тої ґімназиї жадають доконче знаня німецкої мови на стілько, на скілько ей виносить з четвертої нормальної кляси; а жадають тому, бо наука в тій ґімназиї буде вести ся з особлившою увагою на язик німецкий, так щоби ученики, скінчивши низшу руску ґімназию, могли відтак без перешкоди вступити до висшої німецкої ґімназиї. Тому ті ученики, що учили ся лише в одноклясових школах по селах, не можуть числити на се, що їм незнане німецкої мови легко простять. Також знаня рускої мови жадають справедливо більше, як може декотрому Буковинцеви здає ся. Отже хто думає записати сина по феріях до нашої ґімназиї, нехай постарає ся, аби був приготовлений так, як тих 33 тепер принятих. Числимо на те, що з тих учеників яких 20 зголосить ся до нашої бурси. Конкурс на приняте їх буде небавом оголошений, а осібний комітет вже занимає ся відповідним урядженем бурси. Поміщенє бурси буде дуже вигідне, близько ґімназиї, а удержане і догляд будуть старанні. З тих близько 500 зр., які зібрано на бурсу, подасть заряд бурси поміч з десятьом бідним ученикам в той спосіб, що прийме їх за зовсїм низьку оплату. Чим більше збере ся складок, тим лучше для бідних учеників. Памятаймо на се, що яких людий виховаємо, таких будемо потім мати. Виховаємо собі розумних і характерних Русинів, то они відтак будуть розумно вести цїлий нарід. Не думайте, що складок на бурсу вже досить, лише при всякій нагоді по змозї скиньте ся на убогу молодїж шкільну. Беріть собі в тім взглядї приклад з Волохів, котрих на Буковинї не більше як нас, а они скинули уже кількадесять тисяч на свою бурсу. Ідеалом нашим повинно бути, щоб наша бурса мала мати свій власний дім, а як ні, то треба в Народнім Домі ставити перший поверх або розширити его (місця маємо досить) і ту помістити молодїж!

Король Александер в Будапештї. В своїм експозе сказав ґр. Голуховский недвозначно, що наша сусїдка Сербія пустила ся на ховзку дорогу. Міністер мав при тім на думцї обурене деяких сербских проводирів на Австро-Угорщину за те, що на будапештеньскій виставі мали нести сербску фану. То штучне непорозуміне тепер устане цїлковито. Заходам зналого сербского дипльомата удало ся, що наш цїсар запросив сербского короля Александра на торжественне отворене Желїзних Воріт, котрі лежать на сербській границї. Король Александер приняв запросини, а окрім того заповів гостину на будапештеньскій виставі. Сей факт становить цїлковиту невдачу теперішного сербского міністерства Новаковича і тому вже тепер говорять о новім міністерстві, на котрого чолї має стати амбасадор у Відни Сіміч.

Ґімназистки. Культура ступає у нас на Буковинї досить скоро наперед. Найновійший здобуток на поли шкільництва у нас, то — ґімназистки. В черновецкій ґімназиї є всего лише одна ґімназистка, але за те сучавска ґімназия має їх аж пять. Сего тижня зробили в тій ґімназиї три панни вступний іспит до шестої, а дві панни до пятої кляси. Професори кажуть, що они мають обширне знане, а навіть лїпше приготовлені були, як неодин ґімназист. Сим поступом мусимо радувати ся, бо коли так піде дальше, викаже ся скоро потреба жіночої ґімназиї.

Місто Радівці дало в послїднім часї о собі чути — частими самоубийствами. Ще недавно тому приходило ся нам донести о двох самоубийствах тамошних ґімназистів, а тепер мусимо записати самоубийство молодої 18-лїтної доньки одного урядника при радовецкій державній стаднинї. Що вихало гарній дївчинї револьвер в руку, сего не знати ще, але характеристичне, що она так само і серед таких обставин застрілила ся, як перед тим два тамошні ґімназисти.

В Збаражи відбуде ся дня 20-го с. м. о 10-ій год. перед полуднем в маґістратскім будинку віче, на котрім буде посол до галицкого сойму Дмитро Останчук здавати справу із своеї дїяльности. Окрім того будуть ся обговорювати справи окружних вїтів, виборів до ради повітової і ради державної.

Нещасливий випадок. Скора їзда накоїла в Чернівцях в короткім часї вже богато нещасть. Ми звернули на се увагу маґістрату з нагоди одного переїханя, при чім жертва номерла. А сими днями повторила ся та сама істория і коштувала стареньку Аницю Фалат житє. Чей же міска полїция є на те, аби запобігти таким випадкам! Маґістрат повинен вже раз дати строгий наказ своїй полїциї, аби она стерегла людий від переїханя з вини візників, бо не думаємо, що треба ще кілька случаїв смерти, аби збудити маґістрат з его блаженного сну.

Передїравлені срібні ґульдени не будуть ся більше принимати в державних касах, анї не будуть мати вартости в обізї. Їх можна буде лише виміняти в головнім урядї монетарнім і в урядах цїхових і то по 60 зр. за кождий кільограм ваги тих ґульденів.

Зручне обманьство. З Відня доносять: Йосиф Адамек, 52-лїтний сконтист при фірмї Шеллер і С-ка при Бавериммаркт одержав дня 14-го липня порученє, щоби відобрав в почтовій касї щадничій 10.000 зр. на один чек. Адамкови видано в почтовій касї щадничий квіт, на котрий мали ему виплатити згадану суму. Той квіт вложив Адамек до горішної кишенї свого плаща. Коли хотїв о годинї 2-ій з полудня відобрати гроші в касї, заявив ему урядник, що они вже виплачені. Адамек сягнув до кишенї і дїйсно не найшов вже там квіту. Показало ся, що о годинї $11^1/_2$ в полудне відобрав ті гроші в касї якийсь молодий, 25 до 30-лїтний мужчина. Імовірно обманець видїв, як Адамек ховав квіт до кишенї і украв его відтак та зараз побіг з ним до каси. Обманця доси не вислїджено.

Землетрясенє в Японї. Після донесень з Йокагами землетрясенє, яке недавно було в Японї, потягнуло за собою страшні жертви, бо около 10.000 людий утратило житє, а три міста у всхіднім Японї майжо цїлковито збурені. Страти обчислюють майже на 130 міліонів зр. В навіщених землетрясенєм околицях велика нужда, то-

---

Оксани. Просив еї відвідувати матір і т. д., а коли она попросила нас, відпровадити еї до дому, я вимовила ся, що мене панї Марко потребує, і він пішов сам з нею.

Я хотїла остати ся сама, щоб розстроєна душа втихомирила ся. Зворушена несподїваним побаченем з Орядином, не могла я також помирити ся і з міною доктора. Була вражена до глубини душі, неспокійна, невдоволена, а на Оксану розгнївана. Як важила ся она менї казати: „там був і ваш Орядин?“ Ха-ха-ха! мій! Я їй і не оповідала про свої відносини до него, а она, примховата, кинула те слово, не надумучись довго, нїби жартом: він же думає певно, що Орядин справдї мій! Впрочім менї дуже мало залежить на тім, що він собі думає!

. . . .

Вернув саме з заходом сонця до дому.

Ми сидїли з панею Марко на верандї в двійку і ожидали его, т. е. она ожидала. Я лиш товаришила їй. Мене розболїла голова і на сьвіжім воздусї було менї лекше.

Коли я его побачила недалеко дому, забило ся менї серце живійше і я поблїдла.

Сьміншо.

І чому се? Нї, нї, він був менї цїлком байдужий, був лише добрим, дуже добрим знакомим. Я навіть не розумію, з якої причини стратила я свою певність, іменно від тої хвилї в городї, в котрім сказав на мій жартовливий закид, що „що він любить, любить вже на віки!“ А що я занепокоїла ся его приходом тепер, се мало в тім свою причину, що він бачив моє заклопотане при стрічі з Орядином!

Мабуть тому й змінив ся він супроти мене. Его може розлютило, що товаришка его матери має знакомих мужчин і еї душа не звернена лише до того, що хлїб дає, що в неї суть мрії „романтичні“, що може она має навіть якісь любовні зносини за еї плечима і що помимо звісної обіцянки остати ся і берегти далї хорову даму, покине еї якого небудь гарного дня і піде так, як прийшла...

Так, так, се лиш такі здогади могли змінити настрій его душі, менї ще до недавна так щиро прихильної! Панї Марко мусїла ему щось сказати про Орядина і про мене, а може сказала і все, що знала від мене про мене і про него? Звідки брались би в него думки про „заручини“? Він бачив прецїнь, яке житє ми ведемо. Що менї дїяти? Звиняти ся перед ним?

Ба! з якої причини? Тому, що в мене, як насьміхав ся Орядин, „тонке, вражливе сумлїне мов павутина“, і я не зношу на собі найменьшої тїни? Впрочім чи я крепачка, щоби звиняла ся зі свого поступованя? Ах нї, коли вже раз так про мене думає, став холодним, ранить мене, так нехай! Я підійму голову ще висше, чим лїпше трафить він в серце. Він помиляє ся. Я вмію горе зносити!

. . . .

(Дальше буде.)

му заряджено публичні складки. Правительство і японьский цїсар дали на потерпівших від сего нещастя чотири мілїони зр. Японьский амбасадор в Льондонї подав телеґрафічному бюрови Райтера зміст телеґрами свого правительства, в котрій доносить ся, що дня 15-го с. м. по землетрясеню залило море на північнім побережу Япана кілька миль краю і в часї тої повени погибло 27.000 осіб а 25.000 людий потерпіло тяжкі рани.

Складки. На нашу *бурсу* прислав о. катехит Іван Порайко із Станїславова складку 11 зр. 70 кр., на котру зложили: о. К. Куницкий 5 зр., проф. ґім. Петрик 1 зр., В. Щурат 1 зр., учит. Мельник 1 зр., уч. Якубович 1 зр., о. кат. І. Порайко 1 зр., проф. В. Масляк 50 кр., проф. Мороз 50 кр. і проф. Скоробогатий 50 кр., учит. Струтиньский 20 кр. Разом зложено доси на бурсу **480 зр. 25 кр.** Щире спасибі всїм вив. Добродїям!

Конкурси розписані в кіцмайьскім повітї посади з рускою викладовою мовою: учителя і мол. учителя при 3-кл. школї в Юркївцях, мол. учителя при 2-кл. школї в Брідку, мол. учителя при 3-кл. школї в Дорошівцях, мол. учителя при 2-кл. школї в Іванківцях, мол. учителя при 6-кл. школї в Кіцмани, мол. учителя при 2-кл. школї в Погорилївцї, мол. учителя при 2-кл. школї в Шишківцях, мол. учителя при 2-кл. школї в Василеві, мол. учителя при 4-кл. школї в Веренчанцї, двох мол. учителїв при 4-кл. школї в Заставнї, і мол. учителя при 2-кл. школї в Бергометї. Подавати треба до 15-го серпня с. р.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 18-го липня 1896 року.

Відень. Сегодня покінчено вже переговори що-до австро-угорскої угоди.

Берлин. Социял-демократи завізвали посла Йоеля, щоби зложив всї мандати, бо сторонництво випераε ся его задля кількох каригідних вчинків.

Рим. До аґенциї Стефанїого доносять з Канеа урядово, що розрухи в Апокорона застановлено і війско вернуло до Калївіо.

Рим. Папа занедужав легко; ему докучає сильний ревматичний біль.

Букарешт. Румуньский амбасадор в Бруксели Бенґеску буде від тепер репрезентовати Румунію також в Атенах через свого секретаря. Так завдяки австрийскій інїциятиві відновлено дипльоматичні відносини між Румунією а Грециею, зірвані ще 1892 р.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.